

Granskning av grönbok om klimat- och energipolitiken till 2030

Sammanfattning

I detta utlåtande behandlar utskottet Europeiska kommissionens grönbok om en ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 (KOM(2013) 169). Publiceringen av grönboken innebar starten för en offentlig konsultation i kommissionens regi som pågår fram till den 2 juli 2013.

I sitt ställningstagande ställer sig utskottet bakom regeringens uppfattning att ett klimat- och energiramverk för 2030 behöver utarbetas och beslutas så snart som möjligt för att ge europeiskt näringsliv och andra aktörer i samhället vägledning om den klimat- och energipolitik som ska råda i EU bortom 2020. Vidare anser utskottet bl.a. att EU bör besluta om ett ambitiöst bindande mål för hur mycket EU:s utsläpp av växthusgaser bör minska till 2030. Beträffande mål för förnybar energi och energieffektivisering är utskottets uppfattning att kommissionen bör utreda för- och nackdelar med olika energipolitiska mål innan principiell ställning tas för eller emot eventuella förslag om bindande mål på dessa områden.

Två motivreservationer (S, MP, V respektive SD) har fogats till utlåtandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets granskning	5
Granskning av grönbok om klimat- och energipolitiken till 2030	5
Kommissionens grönbok	5
Regeringens faktapromemoria	9
Vissa kompletterande uppgifter	10
Utskottets ställningstagande	12
Reservationer	14
1. Grönbok om EU:s klimat- och energipolitik till 2030 – motiveringen (S, MP, V)	14
2. Grönbok om EU:s klimat- och energipolitik till 2030 – motiveringen (SD)	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över granskade dokument	19
<i>Bilaga 2</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Grönbok om EU:s klimat- och energipolitik till 2030

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservation 1 (S, MP, V) – motiveringen

Reservation 2 (SD) – motiveringen

Stockholm den 11 juni 2013

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Hans Rothenberg (M), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Karin Åström (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Hagwall (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Johan Johansson (M), Ingemar Nilsson (S), Lise Nordin (MP) och Eva-Lena Jansson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I enlighet med 10 kap. 5 § riksdagsordningen hänvisade kammaren den 15 april 2013 Europeiska kommissionens grönbok om en ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 (KOM(2013) 169) till näringsutskottet för granskning. Kommissionens samråd kring grönboken pågår t.o.m. den 2 juli 2013.

Den 16 maj beslutade utskottet att bereda trafikutskottet respektive miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över grönboken. Miljö- och jordbruksutskottet har överlämnat yttrandet 2012/13:MJU5y. Yttrandet återfinns i bilaga 2. Till yttrandet har två avvikande meningar fogats (S, MP, V respektive SD).

Vid näringsutskottets sammanträde den 30 maj redovisade representanter för ett antal organisationer sin syn på grönboken. Följande organisationer medverkade vid sammanträdet: Världsnaturfonden (WWF), Naturskyddsföreningen, Greenpeace, Förnybarhetsrådet, Svensk Energi och Svenskt Näringsliv.

Den 3 juni 2013 mottog utskottet Regeringskansliets faktapromemoria 2012/13:FPM110 och den 4 juni redovisade it- och energiminister Anna-Karin Hatt regeringens syn på grönboken inför utskottet.

Utskottets granskning

Granskning av grönbok om klimat- och energipolitiken till 2030

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna. Utskottet framhåller bl.a. att ett ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030 behöver utarbetas och beslutas så snart som möjligt.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Kommissionens grönbok

Syfte och innehåll

I grönboken konstaterar kommissionen att EU har en tydlig ram för energi- och klimapolitiken fram till 2020. Vidare slås det fast att EU är på god väg att nå målen för 2020, skapa en inre energimarknad och uppfylla andra energipolitiska mål. Kommissionen anser emellertid att det nu är dags att fundera på en ny ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och säger sig ha för avsikt att före utgången av 2013 följa upp grönboken med förslag om hur EU bör gå vidare med ett 2030-ramverk på klimat- och energiområdet. I regeringens faktapromemoria anges att det för närvarande inte är känt om, och i så fall hur, rådet och Europaparlamentet kommer att behandla grönboken, eller om de i stället avvaktar till dess kommissionen presenterar förslag enligt ovan.

En tidig överenskommelse om ramen för 2030 anges vara viktig av tre skäl:

- Långa investeringscykler innebär att infrastruktur som finansieras under den närmaste tiden kommer att finnas kvar 2030 och därefter, och investerare behöver därför säkerhet och minskad regleringsrisk.
- Ett förtydligande av målen för 2030 kommer att stödja utvecklingen mot en konkurrenskraftig ekonomi och ett tryggt energisystem genom att skapa ökad efterfrågan på effektiv och koldioxidsnål teknik och främja forskning, utveckling och innovation, vilket kan skapa nya möjligheter till jobb och tillväxt. Detta i sin tur minskar både direkt och indirekt de ekonomiska kostnaderna.
- Förhandlingarna om ett rättsligt bindande internationellt klimatavtal har varit svåra, men fortfarande förväntas ett internationellt avtal i slutet av 2015. EU kommer innan dess att behöva enas om en rad frågor, bl.a. den egna ambitionsnivån, för att kunna föra en aktiv dialog med andra länder.

Samtidigt konstaterar kommissionen att ett antal betydande förändringar har skett sedan den tidigare ramen antogs 2008–2009. Dessa förändringar – som enligt kommissionen måste beaktas i det fortsatta arbetet – är

- följderna av den pågående ekonomiska krisen
- medlemsstaternas budgetproblem och företagens svårigheter att finansiera långsiktiga investeringar
- utvecklingen på energimarknaderna i EU och globalt, bl.a. när det gäller förnybar energi, okonventionell gas och olja samt kärnkraft
- hushållens oro för höga energipriser och företagens oro över konkurrenskraften
- den varierande graden av engagemang och ambitioner hos internationella parter när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser.

Enligt kommissionen måste ramen till 2030 bygga på erfarenheterna från den nuvarande ramen och ta hänsyn till det långsiktiga perspektiv som kommissionen lade fram 2011 i ett antal färdplaner, däribland energifärdplanen för 2050.

Grönboken ska fungera som ett underlag för kommissionens samråd med berörda parter inför utarbetandet av ramen för 2030. Grönboken inleds med en översikt av den nuvarande ramen och vad som har uppnåtts, och sedan presenteras de frågor som de berörda parterna uppmanas lämna synpunkter på.

Centrala för den nuvarande politiska ramen är de tre överordnade mål som ska nås senast 2020 (de s.k. 20-20-20-målen):

1. ett EU-mål för minskning av växthusgasutsläppen med 20 procent jämfört med utsläppen 1990
2. en andel förnybar energi på 20 procent av EU:s energianvändning med särskilda mål för medlemsstaterna
3. 20 procent lägre energianvändning jämfört med prognoserna.

Dessutom finns särskilda 2020-mål för förnybar energi inom transportsektorn (10 procent) och utfasning av fossila bränslen i drivmedel (6 procent).

För en närmare beskrivning av vad som har gjorts med bäring på dessa mål och av vilka förutsättningar som finns för målpuppfyllnad hänvisas till grönboken.

Huvudfrågor för samrådet

Följande fyra övergripande områden önskar kommissionen få synpunkter på:

Mål

Grundläggande frågor för en ny ram för klimat- och energipolitiken till 2030 avser målens typ, karaktär och nivå och hur de påverkar varandra. Följande frågor listar kommissionen på temat mål:

- Vilka mål för 2030 skulle vara mest effektiva när det gäller att främja klimat- och energipolitikens syften? På vilken nivå bör de gälla (EU-, medlemsstats- eller sektorsnivå) och i vilken utsträckning bör de vara rättsligt bindande?
- Har det förekommit motsättningar i de nuvarande målen för 2020 och hur kan man i så fall se till att de potentiella målen för 2030 blir mer samstämmiga?
- Är det lämpligt med mål för delsektorer, t.ex. transporter, jordbruk, industri, och i så fall vilka? Är exempelvis ett mål för förnybar energi nödvändigt för transporter, med tanke på målen för minskning av koldioxidutsläppen från personbilar och lätta nyttofordon?
- Hur kan målen i ramen för 2030 bättre avspegla teknikens ekonomiska bärkraft och förändrade mognadsgrad?
- Hur bör framsteg bedömas för andra aspekter av EU:s energipolitik, exempelvis försörjningstrygghet, som inte omfattas av de överordnade målen?

Andra politiska instrument

En kombination av instrument kommer sannolikt att behövas för att hantera de olika politiska målen och marknadshindren. Olika instrument kommer att växelverka med varandra. Vissa har kritiserat den bristande samstämmigheten mellan olika åtgärder som blir följden av denna växelverkan och har framhållit behovet av att öka kostnadseffektiviteten i olika klimat- och energiåtgärder, med beaktande av den tekniska genomförbarheten. Följande frågor listar kommissionen på detta tema:

- Är det nödvändigt att ändra andra politiska instrument och hur de interagerar med varandra, inbegripet mellan EU-nivå och nationell nivå?
- Hur bör särskilda åtgärder på EU-nivå och nationell nivå bäst utformas för att optimera kostnadseffektiviteten vad gäller att uppnå klimat- och energimålen?
- Hur kan fragmenteringen av den inre energimarknaden bäst undvikas, särskilt vad gäller behovet att stimulera och mobilisera investeringar?
- Vilka åtgärder kan övervägas för att göra ytterligare energisparande så kostnadseffektivt som möjligt?
- Hur kan EU:s politik för forskning och innovation bäst stödja genomförandet av ramen för 2030?

Konkurrenskraft och försörjningstrygghet

Ett av de grundläggande målen för EU:s energipolitik är att se till att energisystemet bidrar till ekonomins konkurrenskraft genom att säkerställa konkurrenskraftiga inhemska och internationella energimarknader och priser som är internationellt konkurrenskraftiga och som innebär att slutkonsumenterna får energi till rimligt pris.

Följande frågor vill kommissionen ha synpunkter på under samrådet:

- Vilka aspekter av den klimat- och energipolitiska ramen kan stärkas för att bättre främja jobbskapande, tillväxt och konkurrenskraft?
- Vilka uppgifter finns om koldioxidläckage inom den nuvarande ramen och kan detta kvantifieras? Hur kan detta problem hanteras i ramen för 2030?
- Vilka är de specifika faktorer som påverkar observerade trender i energikostnader och i vilken utsträckning kan EU påverka dem?
- Hur bör man hantera osäkerheten om vilka insatser och åtaganden som andra industriländer och ekonomiskt viktiga utvecklingsländer kommer att göra under de pågående internationella förhandlingarna?
- Hur man kan öka regleringssäkerheten för företag och samtidigt bygga in flexibilitet för anpassning till ändrade omständigheter (t.ex. framsteg i internationella klimatförhandlingar och förändringar på energi-marknaderna)?
- Hur kan EU öka innovationsförmågan inom tillverkningsindustrin? Kan intäkterna från auktionerna på utsläppsrätter användas för detta ändamål?
- Hur kan EU bäst utnyttja utvecklingen av inhemska konventionella och okonventionella energikällor inom EU för att bidra till lägre energipriser och importberoende?
- Hur kan EU bäst öka energiförsörjningstryggheten internt genom att skapa en fullständigt fungerande och effektiv inre energimarknad (t.ex. genom utbyggnad av nödvändiga sammankopplingar) och externt genom att diversifiera energiförsörjningsvägarna?

Medlemsstaternas olika handlingsförmåga

Medlemsstaterna skiljer sig mycket åt vad gäller relativt välstånd, industristruktur, energimix, byggnadsbestånd, koldioxid- och energiintensitet, exploaterbara förnybara resurser och social struktur. Det finns också skillnader mellan olika konsumentgruppers förmåga att investera och anpassa sig. Enligt kommissionen måste denna variation beaktas vid utarbetandet av en politisk ram för 2030. Kommissionen vill att följande frågor ska övervägas under samrådet:

- Hur bör den nya ramen säkerställa en rättvis insatsfördelning mellan medlemsstaterna? Vilka konkreta åtgärder kan vidtas för att beakta medlemsstaternas olika förmåga att genomföra klimat- och energiåtgärder?
- Vilka mekanismer kan övervägas för att främja samarbete och en rättvis insatsfördelning mellan medlemsstaterna samtidigt som man eftersträvar att nå nya klimat- och energimål så kostnadseffektivt som möjligt?
- Behövs nya instrument eller arrangemang för finansiering för att stödja den nya ramen för 2030?

Regeringens faktapromemoria

I faktapromemorian (2012/13:FPM110) redovisar regeringen en preliminär svensk ståndpunkt till grönboken. Ståndpunkten formuleras på följande sätt:

Regeringen anser att ett klimat- och energiramverk för 2030 behöver utarbetas och beslutas så snart som möjligt för att ge europeiskt näringsliv och andra aktörer i samhället efterfrågad vägledning om EU:s klimat- och energipolitik bortom 2020.

Regeringen anser att EU bör besluta om ett ambitiöst bindande mål för hur mycket unionens utsläpp av växthusgaser bör minska till 2030. Målet bör uppnås genom utsläppsminskningar både inom och utanför EU. Regeringen anser att 2030-målet bör sättas så att målet att minska utsläppen med 80 till 95 procent till 2050 kan uppfyllas på ett kostnads-effektivt sätt. De investeringsbeslut som fattas idag har avgörande betydelse för utsläppens storlek 2030 och kostnaderna för att minska dessa. Om antagandet av ett utsläppsminskningmål till 2030 drar ut på tiden riskerar det att fördyra uppfyllandet av framtida klimatmål pga. suboptimeringar inom industri och samhälle, uteblivna investeringar till följd av osäkerhet om den framtida klimatpolitiken samt lägre utvecklingstakt för lågutsläppsteknik.

Det finns också en koppling till de internationella klimatförhandlingarna som gör att beslut om utsläppsminskningmål inom EU brådskar. Vid FN:s klimatkonferens i Durban 2011 beslutades att en ny internationell klimatöverenskommelse ska antas 2015 och gälla från 2020. För att ta en ledande roll i förhandlingarna om den nya internationella klimatöverenskommelsen och för att kunna påverka andra parter, i syfte att nå ett slutresultat som gör det möjligt att nå tvågradersmålet, anser regeringen att EU bör besluta om utsläppsminskningmål till 2030 före 2015 då den nya överenskommelsen ska antas.

Regeringen konstaterar att de bindande målen för 2020 har bidragit till den snabba utvecklingen av förnybar energi inom unionen. Regeringen noterar EU-kommissionens analys att utvecklingen av förnybar energi riskerar att bromsa kraftigt efter 2020, om inga ytterligare klimat- eller energipolitiska styrmedel/mål beslutas. Regeringen anser att de långsiktiga klimatmålen tydligt måste vara styrande i det nya ramverket.

Regeringen noterar de tilltagande risker och nackdelar, men också de fördelar och synergier, med energipolitiska mål som kommissionen redogör för. Regeringen uppmanar kommissionen att utreda för- och nackdelar med energipolitiska mål. Ett eventuellt förslag om bindande mål för andelen förnybar energi och energieffektivisering för 2030 behöver analyseras vidare för att ett principiellt ställningstagande ska kunna göras. Särskild uppmärksamhet i den fördjupade analysen bör ges interaktionen med klimatpolitiken, speciellt EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Regeringen noterar också de ändrade omvärldsförutsättningar som kommissionen pekar på och uppmanar kommissionen att ta hänsyn till dessa och de synpunkter som förs fram i konsultationen i utformningen av det nya ramverket. Regeringen uppmanar även kommissionen att utveckla analysen i färdplanen så att hänsyn tas till t.ex. förändrade förutsättningar på energimarknaden. Regeringen uppmanar EU-kommissionen att utifrån detta fördjupa analysen, bl.a. av redovisade policyalternativ, inklusive av kort- och långsiktiga samhällsekonomiska effekter och påbörja utformningen av ett klimat- och energipolitiskt

ramverk efter 2020 där EU-kommissionens överväganden om klimat, förnybar energi, energieffektivisering, försörjningstrygghet och konkurrenskraft ingår.

Bärande delar i detta ramverk bör vara kostnadseffektiva styrmedel som utformas så att suboptimeringar så långt som möjligt undviks och samverkansfördelar tillvaratas. Ramverket kan utifrån en fördjupad analys, som bland annat beaktar hur mål och styrmedel för förnybar energi och energieffektivisering påverkar kostnadseffektiviteten i uppfyllelsen av den långsiktiga målsättningen för klimatpolitiken, EU ETS [dvs. EU:s system för utsläppshandel] samt energisystemet som helhet, även innehålla långsiktiga och konkreta mål.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagens behandling av EU:s energifärdplan för 2050

Våren 2012 behandlade utskottet kommissionens meddelande (KOM(2011) 885) Energifärdplan för 2050 (utlåtande 2011/12:NU20). Meddelandet omfattade frågor om hur Europas energiproduktion ska kunna bli i det närmaste koldioxidfri, utan att energiförsörjningen och konkurrenskraften störs, för att bidra till att EU når målet om minskade växthusgasutsläpp till 2050.

I sitt ställningstagande underströk utskottet bl.a. vikten av att EU:s energipolitik har en inriktning som överensstämmer med det övergripande målet att den globala medeltemperaturen får öka med högst två grader och EU:s mål att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80–95 procent till 2050. Vidare pekade utskottet på att energieffektivisering och en ökad användning av förnybar energi är viktiga medel för att nå de gemensamma övergripande målsättningarna inom EU:s energipolitik, såsom minskade utsläpp av växthusgaser, ökad försörjningstrygghet och ökad konkurrenskraft. Utskottet betonade också att generellt verkande ekonomiska styrmedel, såsom energiskatter, koldioxidskatt och EU:s utsläppshandel, är centrala för att åstadkomma kostnadseffektiva utsläppsminskningar och bör ges en utvidgad roll. Det är angeläget att dessa styrmedel kompletteras med satsningar på forskning och utveckling. En modern infrastruktur som möjliggör energihandel över nationsgränserna ansågs vara en viktig förutsättning för att skapa en väl fungerande europeisk energimarknad. Utskottet gjorde även bedömningen att kärnkraften kommer att behöva bidra till Europas energiomställning för att målet om minskade utsläpp av växthusgaser ska kunna nås.

I en motivreservation (S, MP, V) redovisades målsättningen om ett fossilfritt samhälle, ett samhälle utan några utsläpp av växthusgaser och med 100 procent förnybar energi. Reservanterna framhöll att satsningar på investeringar i morgondagens teknik, infrastruktur och förnybar energi gör det enklare för både människor och företag att göra klimatsmarta val samtidigt som fler jobb skapas. Större fokus på energieffektivisering, i form av både energibesparingar och smartare energianvändning, framhölls också, och bin-

dande mål när det gäller energieffektivisering förordades. Reservanterna betonade också vikten av att energieffektiviseringsåtgärderna inte ses som kostnader, utan som lönsamma investeringar.

Reservanterna ville stödja satsningar på förnybar energi och infria målsättningen om ett energisystem baserat enbart på förnybara energikällor och ställde sig kritiska till den betydelse kärnkraften hade tillskrivits i färdplanen. Tveksamhet redovisades även inför CCS-tekniken (avskiljning och lagring av koldioxid) som en lösning på koldioxidutsläppen.

Avslutningsvis pekade reservanterna på vikten av att EU:s stöd bör riktas mot infrastruktursatsningar som bidrar till att EU och dess medlemsstater når fram till de beslutade klimat- och energimålen. Därför sågs det som helt främmande att EU stöder infrastruktursatsningar som låser in Europa i ett fossilberoende.

I ytterligare en motivreservation (SD) framfördes att färdplanen varken kan eller får ersätta de enskilda nationernas egna långsiktiga mål för energiförsörjning. Bilateral avtal mellan länder kan vara en framkomlig väg för att säkerställa energitillförseln på ett effektivt och samhällsekonomiskt tillfredsställande sätt. Kärnkraften beskrevs som betydelsefull för att Sverige och övriga Europa ska kunna minska sina växthusgasutsläpp.

Reservanten menade vidare att de mål som EU har satt upp för att minska utsläppen av växthusgaser inte får äventyra vare sig de enskilda nationernas ekonomi eller hushållens ekonomi. Åtaganden inom EU måste i stället kopplas till ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå. Det är, enligt reservanten, av största vikt att konkurrenskraften för inhemsk industri inte får försämrats med risk för s.k. koldioxidläckage, dvs. att industrin väljer att flytta sin verksamhet och produktion till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik. Koldioxidbeskattning på nettoutsläpp ansågs kunna vara ett ekonomiskt styrmedel för att klara klimatmålen.

Energieffektivisering ansåg reservanten vara en angelägen åtgärd, men den bör i första hand skötas nationellt och på marknadsmässiga villkor. Energiimport från instabila stater bör minskas och på sikt helt fasas ut. Det är av särskild vikt att beroendet av importerad gas inte ökar. Varje medlemsstat bör sträva mot att vara självförsörjande när det gäller elproduktion.

Europeiska rådets slutsatser från maj 2013

Energi var en av huvudfrågorna vid Europeiska rådets möte den 22 maj 2013. Toppmötet inleddes med att stats- och regeringscheferna diskuterade hur energipolitiken kan främja tillväxt och sysselsättning i EU samtidigt som den värnar klimatet.

I sina slutsatser välkomnade rådet bl.a. kommissionens här aktuella grönbok om de klimat- och energipolitiska ramarna fram till 2030. Rådet meddelade också avsikten att återkomma till frågan i mars 2014 efter det

att kommissionen lagt fram mer konkreta förslag. Syftet är då att diskutera policyalternativ för dessa frågor som tar hänsyn till målen för det globala klimatmötet i Paris 2015 (COP21).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis slå fast att det står bakom det förslag till preliminär svensk ståndpunkt som redovisas i regeringens faktapromemoria. Utskottet delar således regeringens uppfattning att ett klimat- och energiramverk för 2030 behöver utarbetas och beslutas så snart som möjligt för att ge det europeiska näringslivet och andra aktörer i samhället vägledning om den klimat- och energipolitik som ska råda i EU bortom 2020.

När det gäller frågan om ett mål för utsläpp av växthusgaser vill utskottet hänvisa till det miljö- och jordbruksutskottet anför i sitt yttrande. Där framhålls, med instämmande i regeringens uppfattning, att EU bör besluta om ett ambitiöst bindande mål för hur mycket EU:s utsläpp av växthusgaser bör minska till 2030. Målet bör uppnås genom utsläppsminskningar både inom och utanför EU. Ett klimatmål för EU till 2030 bör sättas så att målet om att minska utsläppen till mellan 80 till 95 procent till 2050 kan uppfyllas på ett kostnadseffektivt sätt. Detta var också utgångspunkten för kommissionens färdplaner till 2050 på klimat- och energiområdena som Sverige stöder. Utskottet delar regeringens uppfattning att ett bindande klimatmål till 2030 ska inkludera internationella åtgärder. Som regeringen har framhållit finns det en tydlig koppling mellan ett tidigt fastställande av bindande klimatmål för EU till 2030 och de internationella klimatförhandlingarna. För att EU ska kunna inta en ledande roll i förhandlingarna om den klimatöverenskommelse som är planerad till 2015 behövs beslut om ett mål till 2030 i god tid före 2015. Satsningar på förnybar energi och energieffektivisering kommer att vara viktiga för att uppnå målet om minskade utsläpp av växthusgaser. Även kärnkraften kommer att behöva bidra till Europas energiomställning för att målet ska kunna nås.

Beträffande mål om förnybar energi delar utskottet regeringens uppfattning att de nuvarande EU-målen på detta område har bidragit till den snabba utvecklingen av förnybar energi inom unionen. Samtidigt noterar utskottet de för- och nackdelar med energipolitiska mål som kommissionen redogör för. Utskottet står därför bakom regeringens uppmaning till kommissionen att utreda för- och nackdelar med olika energipolitiska mål. Denna utredning bör genomföras innan principiell ställning tas för eller emot eventuella förslag om bindande mål för 2030 när det gäller andelen förnybar energi och energieffektivisering. Utskottet vill här understryka vikten av att kommissionen i den förordade fördjupade analysen beaktar interaktionen – såväl när det gäller synergier som eventuella motsatsförhållanden – mellan klimat- och energipolitiska mål och styrmedel. Vidare

måste kommissionen förhålla sig till de, i vissa avseenden betydande, omvärldsförändringar som på olika sätt kan komma att påverka förutsättningarna för måluppfyllnad eller effektiviteten hos olika styrmedel.

Avslutningsvis sluter utskottet upp bakom regeringens uppmaning till kommissionen, att med utgångspunkt från den ovan föreslagna utredningen och den nu aktuella publika konsultationen, fördjupa analysen bl.a. av redovisade policyalternativ, inklusive av kort- och långsiktiga samhällsekonomiska effekter. Parallellt med detta bör kommissionen påbörja utformningen av ett klimat- och energipolitiskt ramverk efter 2020 där kommissionens överväganden om klimat, förnybar energi, energieffektivisering, försörjningstrygghet och konkurrenskraft ingår.

Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer.

1. **Grönbok om EU:s klimat- och energipolitik till 2030 – motiveringen (S, MP, V)**

av Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Kent Persson (V), Ingemar Nilsson (S), Lise Nordin (MP) och Eva-Lena Jansson (S).

Ställningstagande

I likhet med vad vi anförde i samband med att utskottet behandlade kommissionens energifärdplan 2050, är vår utgångspunkt alltså att vi vill se ett fossilfritt samhälle, ett samhälle utan några utsläpp av växthusgaser och med 100 procent förnybar energi. Vägen mot det hållbara, fossilfria samhället innebär inte bara betydande utmaningar utan också stora möjligheter. De insatser som krävs är inte bara bra för klimatet och för människors hälsa, de är även betydelsefulla för konkurrenskraften.

För att nå det fossilfria samhället är vi övertygade om värdet av tydliga bindande mål på en rad områden. Hittillsvarande erfarenheter talar för att detta är nödvändigt för att utvecklingen ska gå åt rätt håll och i tillräckligt hög takt. Vi välkomnar därför regeringens positiva hållning till ett bindande mål för minskning av växthusgasutsläpp till 2030. Vi vill dock, i likhet med våra partiers representanter i miljö- och jordbruksutskottet, framhålla värdet av att redan nu ta fram ett mål även för 2040. Detta skulle ge en färdig ”trappa” till 2050-målet – en sänkning av utsläppen med 80–95 procent – vilket skulle gynna jobben och konkurrenskraften. EU:s klimatmål för 2030 måste vara mer ambitiöst än vad kommissionen har föreslagit för att det ska bli möjligt att klara 2050-målet och för att få en större trovärdighet i förhandlingarna. Vi anser dessutom att EU bör sikta in sig mot den övre delen av det ovan omnämnda målintervallet som har angivits för 2050. EU måste ta på sig ledartröjan i kampen för klimatet och ensidigt ikläda sig åtaganden om utsläppsminskningar. De rika länderna som i dag står för den stora delen av utsläppen måste således gå före.

I överensstämmelse med vad som sägs i våra partiers gemensamma avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottets yttrande anser vi att det är viktigt att Sverige på allvar sätter fart på investeringarna i förnybar energiproduktion, i infrastruktur och i energieffektivisering. Sverige ska tydligt stå upp för en progressiv energi- och klimatpolitik som stärker konkurrenskraften och som bygger broar till jobb och välfärd. Klimatmålen ska gälla parallellt med mål om sysselsättning och välfärd, inte vara underordnade dessa.

Vi står även bakom övriga klimatpolitiska ställningstaganden som redovisas i den ovan refererade avvikande meningen. Det gäller exempelvis synen på CDM (Kyotoprotokollets mekanism för ren utveckling) och på EU:s utsläppshandelssystem.

Som vi har framhållit ovan ser vi ett stort värde i bindande ambitiösa mål på klimat- och energiområdet. I motsats till regeringens mer avvaktande hållning menar vi att det behövs ett nytt bindande mål för produktionen av förnybar energi till 2030. För att stödja satsningar på produktion av förnybar energi och infria målsättningen om ett energisystem baserat enbart på förnybara energikällor kan höjda ambitioner inom ramen för det svensk-norska elcertifikatssystemet fungera som en god förebild.

Även när det gäller energieffektivisering förordar vi bindande mål. För att nå ett hållbart samhälle krävs större fokus på energieffektivisering, i form av både energibesparingar och smartare energianvändning. Att energianvändningen ökar innebär att utvecklingen går åt fel håll, och det är tydligt att dagens styrmedel inte räcker till. Ett marknadsbaserat system med s.k. vita certifikat skulle kunna vara ett alternativ, då ett sådant system innebär just obligatoriska mål för energieffektivisering. Vi vill också att Sverige tydligt står upp för synsättet att de nödvändiga energieffektiviseringsåtgärderna inte ska ses som kostnader, utan som lönsamma investeringar, som vid pristoppar dessutom minskar sårbarheten och elkostnaderna för såväl hushållen som industrin.

I likhet med vad vi gjorde i anslutning till behandlingen av energifärdplanen för 2050 vill vi här på nytt understryka vår tveksamhet inför att knyta för stor tilltro till kärnkraft och CCS-teknik som medel för att minska utsläppen av växthusgaser.

En väl utvecklad energiinfrastruktur är viktig för att EU ska kunna agera kraftfullt på det klimat- och energipolitiska området. Vi vill därför avslutningsvis betona vikten av att EU:s stöd till infrastruktursatsningar ska understödja att EU och dess medlemsstater når de beslutade klimat- och energimålen. För oss är det därför främmande att EU stöder infrastruktursatsningar som låser in Europa i ett fossilbränsleberoende.

Med hänvisning till det anförda förordar vi att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

2. Grönbok om EU:s klimat- och energipolitik till 2030 – motiveringen (SD)

av Anna Hagwall (SD).

Ställningstagande

För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard måste energipolitiken i Sverige inriktas på att säkerställa en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som näringsliv. Det är därvidlag viktigt för en nation att ha kontroll över

sin egen energiförsörjning, men detta utesluter inte att energisystem kan delas och utvecklas genom samarbete mellan nationer i Sveriges närområde. Jag och Sverigedemokraterna föredrar en hög grad av självförsörjning och att det svenska energisystemet utvecklas med fokus på leveranssäkerhet och miljöansvar.

Jag är i grunden positiv till att det tas fram en handlingsplan för en långsiktig och hållbar klimat- och energipolitik med utgångspunkt i vad som sägs i kommissionens grönbok. Jag har dock ett antal synpunkter på grönboken och är i några avseenden djupt kritisk till hur såväl kommissionen som regeringen förhåller sig till vissa centrala frågor som tas upp.

De s.k. 20-20-20-målen är en god grund för nya mål, men för att säkerställa ett realistiskt och förankrat förslag, behövs det en utvärdering av de åtgärder som har vidtagits för att nå dessa mål. I beräkningarna måste de mål som faktiskt har uppnåtts exempelvis vägas mot effekterna på den europeiska konkurrenskraften, förekomsten av s.k. koldioxidläckage, infrastrukturinvesteringar samt elnätens funktion och kapacitet.

En viktig utgångspunkt för Sverigedemokraternas klimatpolitik är – som redovisas i den avvikande mening partiets representant har fogat till miljö- och jordbruksutskottets yttrande – att vi vänder oss mot en politik som innebär att Sverige ska agera föregångare genom att ta på sig ett väsentligt större klimatåtagande än omvärlden. I likhet med vad som sägs i den avvikande meningen, anser jag det vara orimligt att Sverige, som redan i dag har en näst intill helt koldioxidfri elproduktion, ska behöva axla ett mycket kostsamt och ineffektivt klimatok. Det är absurt att Sverige, som har lägst utsläpp i hela EU, åläggs de största åtagandena när det gäller utsläppsminskningar.

En för Sverigedemokraterna central uppfattning, som det finns skäl att upprepa i anslutning till de frågor om mål som kommissionen ställer i grönboken, är att eventuella bindande mål för att minska utsläppen av växthusgaser inte får äventyra vare sig de enskilda nationernas eller hushållens ekonomi. Det är nödvändigt att åtaganden inom EU i stället kopplas till ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå. Det är positivt att ramen för 2030 bygger på långsiktighet och är inriktad mot ett mål om internationella avtal. Det saknas dock närmare preciseringar av vilka marknadsaktörer som kommer att tvingas bära kostnaderna för att nå målet.

Jag anser det vara av största vikt att konkurrenskraften för såväl den svenska som den europeiska industrin inte försämras i den utsträckningen att koldioxidgenererande produktion flyttas till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik (s.k. koldioxidläckage) eller där andra miljöhänsyn, arbetsrätt och mänskliga rättigheter är åsidosatta.

EU kan mycket väl ta en ledande roll i internationellt samarbete gällande utsläpp av växthusgaser, men att EU ska gå före och ställa hårdare krav på medlemsstaternas industri i förhållande till den globala marknaden ser jag som långsiktigt realistiskt och till direkt men för det globala klimatarbetet.

Mot bakgrund av att koldioxidutsläppen ökar markant på andra håll i Europas omvärld anser jag att det bör göras en djupare konsekvensanalys av att en ambitiös klimatpolitik ensidigt förs i en begränsad del av världen.

Jag vill även upprepa den hållning som Sverigedemokraternas representant i utskottet stod bakom i samband med att riksdagen behandlade kommissionens energifärdplan för 2050. Innebörden är att jag inte anser att det ska slås fast ett bindande sådant mål för energieffektivisering på EU-nivå. Jag finner heller ingen anledning att, som regeringen gör, uppmana kommissionen att utreda ett sådant mål ytterligare. Min hållning är i stället att energieffektivisering visserligen bör ses som en angelägen åtgärd men att det ska vara en fråga för de enskilda medlemsstaterna att utforma mål och att göra det på marknadsmässiga villkor. Villkoren är helt enkelt alltför olika i EU:s medlemsstater för att effektiva gemensamma normer och system ska kunna appliceras.

Jag anser att koldioxidbeskattning på nettoutsläpp är ett ekonomiskt styrmedel som är användbart för att klara klimatmålen. EU bör också utforska möjligheten att beakta koldioxidutsläpp vid fastställandet av tariffer för import av varor. Ett gemensamt internationellt pris på koldioxid är ett steg i rätt riktning. Detta ska fastställas i samförstånd på internationell basis med bindande avtal mellan ledande nationer eller mellan olika sektorer.

Beroendet av fossila bränslen, i första hand kol, måste på sikt brytas. För att Sverige ska kunna minska sina växthusgasutsläpp kommer kärnkraften att spela en viktig roll. En satsning på ny kärnkraftsteknik bör därför vara en naturlig ledstjärna i EU:s fortsatta arbete med att minska växthusgasutsläppen.

För att EU ska kunna ha en säker tillgång till energi är det önskvärt att beroendet av import från instabila stater minskas och att sådan import på sikt helt fasas ut. Det är av särskild vikt att beroendet av importerad gas inte ökar och att de nationella energiförsörjningsplanerna inte blir beroende av andra nationers energiförsörjningsplaner. Ett viktigt steg är att varje medlemsstat strävar mot att vara självförsörjande när det gäller elproduktion.

Priset på el ökar och de europeiska elnätens kapacitet har nått sin gräns. Därutöver planeras en stor utbyggnad av intermittenta energislag, och behovet av ytterligare investeringar i en decentraliserad infrastruktur ökar. Detta kan komma att medföra oerhörda kostnader men även innebära problem för en del närliggande nationer då deras elnätscapacitet belastas till bristningsgränsen av energipikar som bl.a. härrör från vindkraften. Enligt min uppfattning bryts inte fossilbränsleberoendet mest effektivt genom kraftfulla subventioner till förnybar energiproduktion som vindkraft, sol-

kraft och biodrivmedel. EU bör således fasa ut subventioner för vissa intermittenta energislag och i stället säkerställa tillgången på bas- och reglerkraft.

Avslutningsvis vill jag betona att det är av stor vikt att Sveriges elöverföringskapacitet till Europa inte förstärks innan vår nationella kapacitet är fullt utbyggd. Detta för att sydsvenska elkonsumenter ska slippa drabbas av ett högre elpris som en följd av ökad efterfrågan i övriga Europa och överföringsbegränsningar inom landet.

Med hänvisning till det anförda förordar jag att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över granskade dokument

Europeiska kommissionens grönbok om en ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 (KOM(2013) 169).

BILAGA 2

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2012/13:MJU5y

En ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030

Till näringsutskottet

Näringsutskottet beslutade den 16 maj att bereda miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att senast tisdagen den 4 juni 2013 lämna ett yttrande över grönboken om klimat- och energipolitiken fram till 2030 (KOM(2013)169 slutlig).

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att yttra sig över de delar i grönboken som rör utskottets beredningsområde. I yttrandet finns två avvikande meningar.

Utskottets överväganden

Inledning

Europeiska rådet beslutade i oktober 2009 och bekräftade i februari 2011 ett mål för EU att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050 för att tvågradersmålet ska kunna uppfyllas. Under 2011 presenterade kommissionen tre färdplaner fram till 2050 för klimat- respektive energiområdet samt för transportsektorn. Den 27 mars 2013 presenterade kommissionen sin grönbok om ett klimat- och energiramverk fram till 2030 med utgångspunkt i färdplanerna.

Kommissionen konstaterar i grönboken att ett nytt ramverk för klimat- och energipolitiken behövs och att en tidig överenskommelse är viktig för att EU ska kunna vara pådrivande i förhandlingarna om en ny global klimatöverenskommelse från 2020, samt att en överenskommelse inom EU bör träffas innan den nya klimatöverenskommelsen ska antas 2015.

I grönboken ställer sig kommissionen bakom de tidigare färdplanerna men pekar också på att en rad omvärldsfaktorer och förhållanden måste beaktas när ett nytt ramverk formuleras rörande exempelvis konsekvenser av den pågående ekonomiska krisen och utvecklingen på de internationella energimarknaderna. Grönboken innehåller inga skarpa förslag på åtgärder eller styrmedel utan är tänkt att utgöra ett underlag för en europeisk klimat- och energidiskussion syftande till ett uppdaterat eller nytt ramverk. Grönboken innehåller en genomgång av EU:s nuvarande politik på klimat- och energiområdet. Framsteg mot uppfyllande av 2020-målen noteras. Grönboken resonerar vidare kring förutsättningar för nya mål efter 2020, överensstämmelse mellan policyinstrument och effekter på konkurrenskraften. Särskilt problematiseras sambanden mellan klimatmål och mål för förnybar energi respektive energieffektivisering.

Publiceringen av grönboken innebär starten för ett offentligt samråd om EU:s klimat- och energipolitik till 2030 som i kommissionens regi pågår fram till den 2 juli 2013.

Miljö- och jordbruksutskottet har beretts tillfälle att yttra sig över grönboken och tar i det följande ställning till de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet välkomnar kommissionens grönbok om ett klimat- och energiramverk fram till 2030. Grönboken pekar på avgörande frågeställningar om utformningen av EU:s framtida klimatpolitik.

Utskottet anser att ett 2030-ramverk bör beslutas så snart som möjligt. När ett sådant ramverk tas fram måste erfarenheter från det nuvarande ramverket tillvaratas och utvecklingen i omvärlden beaktas.

En stärkt europeisk klimat- och energipolitik gör det möjligt för näringslivet att fatta investeringsbeslut med utgångspunkt i informerade antaganden om exempelvis framtida utsläppspriser. Mot denna bakgrund bör ett bindande klimatmål för EU till 2030 beslutas så snart som möjligt. Ett sådant mål kan också påskynda utvecklingen av lågutsläppsteknik.

Utskottet anser vidare att ett klimatmål för EU till 2030 bör sättas så att målet att minska utsläppen med 80 till 95 procent till 2050 kan uppfyllas på ett kostnadseffektivt sätt. Detta var också utgångspunkten för kommissionens färdplaner till 2050 på klimat- och energiområdena som Sverige stöder. Det är även utskottets uppfattning att ett bindande klimatmål till 2030 ska inkludera internationella åtgärder.

Utskottet vill avslutningsvis understryka att det finns en tydlig koppling mellan ett tidigt fastställande av bindande klimatmål för EU till 2030 och de internationella klimatförhandlingarna. Vid FN:s klimatkonferens i Durban 2011 beslutades att en ny internationell klimatöverenskommelse ska antas 2015 och träda i kraft 2020. För att inta en ledande roll i förhandlingarna om den nya överenskommelsen, i syfte att påverka andra parter och slutresultatet i positiv riktning, behöver EU besluta om 2030-mål före 2015.

Stockholm den 4 juni 2013

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjalmered (M), Rune Wikström (M), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyry Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Christer Akej (M), Kristina Nilsson (S) och Kew Nordqvist (MP).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S, MP, V)

Matilda Ernkrans (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Jens Holm (V), Kristina Nilsson (S) och Kew Nordqvist (MP) anför:

EU:s klimatpolitik har nu varit aktiv sedan 2008. Efter tre misslyckanden i de internationella klimatförhandlingarna borde det vara värt att pröva en ny strategi. En som bygger mer på förtroende och respekt. Det handlar om att på hemmaplan på allvar sätta fart med investeringar i förnybart, i infrastruktur och energieffektivisering. Och att visa på att en mer progressiv klimatpolitik tjänar oss väl, stärker vår konkurrenskraft, bygger broar till jobb och välfärd. Klimatmålen ska gå parallellt med mål för sysselsättning och välfärd, inte vara underordnade dessa.

EU har förmågan och förutsättningarna, och därför måste EU ensidigt ta på sig åtaganden om utsläppsminskningar och inte passivt besluta om åtaganden som ska träda i kraft först sedan andra gjort samma sak. Omställningen till ekologiskt hållbar utveckling är ett ansvar för hela världssamfundet, men vi rika länder som i dag står för den stora delen av utsläppen ska gå före. För det krävs förebilder.

Grönbokens huvudsyfte är att diskutera klimatmål för 2030. Vi menar att ett mål till 2030 för utsläpp av växthusgaser är nödvändigt för att ge långsiktiga signaler som behövs för investeringar. Ett mål även för 2040 redan nu skulle ge en färdig ”trappa” till 2050-målet, vilket skulle gynna jobb och konkurrenskraft. Kommissionens förslag till mål grundar sig på en rak linjär utveckling från 2020 med ett mål på minus 20 procent mot det lägre målet på minus 80 procent till 2050. Men EU har satt sitt 2050-mål som ett spann minus 80–95 procent. Vi förordar att EU siktar mot den övre delen av spannet. Utskottet ska därför, menar vi, förordar att EU:s klimatmål för 2030 formuleras ambitiösare än kommissionens förslag för att det ska bli möjligt att klara 2050-målet och för att få en högre trovärdighet i förhandlingarna. Målet bör sättas ensidigt utan krav på åtgärder från andra länder för att undvika de låsningar som hittills har uppstått i klimatförhandlingarna.

Kommissionen har i grönboken en betydligt mer kritisk hållning till kompensation med hjälp av internationella insatser, t.ex. mekanismen för ren utveckling (Clean Development Mechanism, CDM). Vi menar att detta är något som även den svenska regeringen måste ta till sig för att Sverige inte ska tappa i konkurrenskraft. Vi menar liksom kommissionen att det finns en stor osäkerhet om tillgången till internationella krediter efter 2020 och att användning av krediter kan skapa osäkerhet om vad som krävs internt i EU. Dessutom har EU:s näringsliv och regeringar via CDM-krediter subventionerat konkurrerande sektorer i Kina, Indien och Brasilien.

Kommissionen förespråkar i stället en övergång till projektbaserad kompensation, t.ex. till utsläppshandelssystem i utvecklingsländer eller införande av andra mekanismer.

Vi menar att vi måste sluta räkna in internationella insatser i klimatmålet eftersom det leder till att omställningen till lågutsläppsteknik inte stimuleras, vilket drabbar vår konkurrenskraft långsiktigt, samtidigt som tveksam additionalitet kan innebära att utsläppsminskningarna blir mindre än planerat.

I kommissionens grönbok diskuteras också framtiden för EU:s utsläppshandelssystem (ETS). Vi menar att kommissionens analys visar att systemet behöver göras om så att det tar större hänsyn till konjunktursvängningar. Inte minst visar erfarenheterna hittills på riskerna med att sätta alltför låga utsläppsmål, vilket översätts till alltför svaga drivkrafter för klimatomställning i den handlande sektorn.

Vi menar att Europa och Sverige behöver en fortsatt kraftfull satsning på förnybar energi och på energieffektivisering, vilket är nödvändigt för att nå klimatmålen. Men i grönboken uttrycker kommissionen tveksamheter kring ett nytt förnybarhetsmål till 2030. Ett mål för förnybar energi och energieffektivisering är nödvändigt för att stärka jobben och minska importen av teknik och energi.

Kommissionen diskuterar också hur EU:s klimatpolitiska åtgärder kan öka efterfrågan och tillväxten i den koldioxidsnåla ekonomin. Ett förslag som kommissionen lanserar är att använda intäkterna från EU:s utsläppshandel till innovationer. Stöd till klimatinnovationer är väsentligt för att ge möjlighet till pilotanläggningar och fullskaleförsök med ny klimatteknik. Samtidigt är det viktigt att kanalisera intäkter från utsläppshandeln till FN:s gröna fond för klimatinsatser i fattiga länder.

Sektorsmål, alltså nedbrutna mål för transporter, energi, industri etc. kan göra det lättare att besluta om styrmedel. Kommissionen öppnar för detta i grönboken och utskottet bör stödja detta i sitt utlåtande, menar vi, under förutsättning att sektorsmålen sätts med hänsyn till potentialen och kostnadseffektiviteten i respektive land.

Fortfarande finns det oklarheter kring den färdplan mot 2050 för klimatpolitiken som kommissionen lagt fram. Detta har blockerats av några medlemsländer. Här måste Sveriges och EU:s insatser för att övertyga de tveksamma länderna öka. Den är grunden för arbetet med 2030-målen. Regeringen bör stödja kommissionens fortsatta arbete med att förankra färdplanen.

2. Avvikande mening (SD)

Josef Fransson (SD) anför:

Sverigedemokraterna vänder sig emot en politik som gör gällande att Sverige ska gå före i klimatpolitiken med väsentligt större åtaganden i en klimatomställning gentemot omvärlden. Sverige har redan i dag den industrialiserade världens lägsta koldioxidutsläpp, vilket till stor del är kopplat

till att Sverige gjorde en stor omställning från fossila bränslen för uppvärmning redan på 70–80-talet. Likaså har kärnkraften och vattenkraften gett en svensk elproduktion som i princip är fri från koldioxidutsläpp. Ytterligare åtgärder för att minska utsläppen blir därför väldigt kostsamma samtidigt som de åtgärder som faktiskt görs snarare ökar utsläppen än minskar dem. Exempel på detta är så kallad förnybar energi såsom vindkraft, solkraft och biodrivmedel som är lastade med stora inneboende brister. Vägen framåt är teknikutveckling snarare än subventionerade introduktioner av befintlig teknik, vilket i de flesta fall är rena återvändsgränder.

I den mån EU ställer sig över svenska beslutsfattare menar vi att det är vanskligt att EU går före resten av världen i stället för att invänta internationella avtal. Det är också rent absurt att Sverige, som har lägst utsläpp i hela EU, åläggs de största utsläppsminskningsåtagandena.

Medan Sverige och EU reducerar utsläppen med olika former av skatter och avgifter så ökar importen av varor som inte längre på marknadsmässiga grunder kan produceras i Sverige och Europa. Bara Kina har ökat sina utsläpp av koldioxid med runt 140 gånger Sveriges totala utsläpp sedan 1990 och ökar just nu årligen sina utsläpp med ungefär 10 gånger Sveriges totala utsläpp. I det perspektivet bör man göra djupare konsekvensanalyser av en ambitiös klimatpolitik som ensidigt förs i en begränsad del av världen.

Vi anser att det i flera delar är mycket positivt att det sker samarbete i Europa gällande gränsöverskridande miljöfrågor även om vi ser att sådana samarbeten ska ske genom bi- och multilaterala avtal och inte genom en överstatlig union. Vi vill dock framföra att det är vanskligt att slå fast mycket långtgående klimatmål som bara en mycket begränsad del av världen anammar. Man måste också fördjupa förståelsen för hur de föreslagna utsläppsmålen skulle påverka unionens och Sveriges ekonomi och konkurrenskraft på lång sikt. Många länder inom EU befinner sig i en pågående och allvarlig ekonomisk kris, och hur länge detta kommer att fortgå vet vi inte. Att i detta läge förbinda sig till stora ogenomtänkta omställningar förefaller inte rationellt. Ökade energipriser har blivit ett reellt problem i stora delar av Europa både för hushåll och företag. Med ökade energipriser och andra kostnader tappar Europa i konkurrenskraft gentemot omvärlden, vilket fördjupar den ekonomiska krisen. Vi menar därför att klimatpolitiken både nationellt och i EU måste revideras från grunden.